

הלכות הדף היומי

מסכת יבמות

תוכן

- א. יש מותרות לבעליהן ואסורות ליבמיהן ... כהן הדיוט שנשא את האלמנה ויש לו אח כ"ג ... ממזר שנשא ממזרת ויש לו אח ישראל 1.....
- ב. ואלו מותרות ליבמיהן ואסורות לבעליהן 1.....
- ג. שניות מד"ס 2.....
- ד. אין לה לא כתובה ולא פירות ולא מזונות ולא בלאות והולד כשר וכופין אותו להוציא ... ממזרת ונתינה לישראל ... יש להן כתובה 2.....
- ה. לא הוזהרו כשרות להנשא לפסולין ... כל היבא דהוא מוזהר היא מוזהרת ... השוה הכתוב אשה לאיש לכל עונשין שבתורה 4.....

דף פד.

א. יש מותרות לבעליהן ואסורות ליבמיהן ... כהן הדיוט שנשא את האלמנה ויש לו אח כ"ג ... ממזר שנשא ממזרת ויש לו אח ישראל

יבמה¹ שאינה אסורה על היבם אלא באיסור לאו או בעשה או באיסור שניות דרבנן, חולצת ולא מתייבמת, שחכמים גזרו שלא יתייבמו שמא יבא עליה פעם שנייה, כמבואר לעיל דף כ. אבל מ"מ צריכה חליצה שהרי היא זקוקה לו מן התורה לביאה ראשונה, וצרתה או חולצת או מתייבמת, ואין חליצתה פוטרת צרתה משום שזיקתה היא זיקה קלושה כיון שהיא אסורה ליבם, וזיקת צרתה היא זיקה חזקה, ואין חליצת זיקה קלושה מפקיעה זיקה חזקה, אבל חליצת צרתה פוטרת אותה.

ב. ואלו מותרות ליבמיהן ואסורות לבעליהן

היתה² היבמה אסורה על בעלה באיסור לאו או עשה או איסור דרבנן ומותרת ליבם, כגון שהיה אחיו כהן גדול וקדש אלמנה ומת, או שהיה אחיו

¹ שו"ע ונו"כ אבהע"ז קעד א

² שו"ע ונו"כ שם ב

הלכות הדף היומי

מסכת יבמות

ממזר ונשא ישראלית ומת ונפלה הישראלית לפניו, הרי היא זקוקה לו, דכיון שלא היתה אסורה לבעלה אלא בלאו תופסים בה קידושין. וכל שכן בעשה או שניה, וליבם הרי היא מותרת, וכיון שמותרת ליבם יכול ליבם אותה, חוץ ממחזיר גרושתו משנישאת שאם החזיר אחיו גרושתו משנישאת, שעבר על לאו דלא יוכל בעלה הראשון לשוב לקחתה ומת, חולצת ולא מתייבמת, שכיון שנאסרה לאחיו ע"י שנשאה איש אחר ק"ו שנאסרה גם על היבם, אם במותר לה נאסרה באיסור לה לא כל שכן, וכיון שנאסרה לו שוב לא הותרה, אבל חליצה צריכה.

ג. שניות מד"ס

וכן שניות מדברי סופרים, אם היתה שניה לבעל ולא שניה ליבם, אסורה לבעל ומותרת ליבם. ואם שניה ליבם אפילו מותרת לבעל אסורה ליבם. וכתבו ראשונים שאף על פי שכל אלו מכח הבעל הוא שנופלות לפני היבם, אין אוסרים אותן ליבם כדרך שאסורות לבעל, אלא כיון שמותרות הן ליבם, יכול הוא לייבם אותן³.

ד. אין לה לא כתובה ולא פירות ולא מזונות ולא בלאות

והולד כשר וכופין אותו להוציא ... ממזרת ונתינה

לישראל... יש להן כתובה

הנושא אשה⁴ בעבירה כגון חייבי לאוין שתופסים בהם קידושין, כמו אלמנה לכהן גדול, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, ממזרת ונתינה לישראל, בת ישראל לנתין ולממזר, או פצוע דכא שנשא ישראלית, אף על גב שהכיר בה שהיא אסורה עליו והיה מן הראוי לקנוס שניהם, לא מצאו חכמים מקום לקנוס

³ טושו"ע שם

⁴ טו"ע ונו"כ שם קטז ולבוש שם

הלכות הדף היומי

מסכת יבמות

אחד מהם בענייני תקנת הנישואין⁵, לפיכך אמרו⁶ שיש לה עיקר ותוספת וכל תנאי כתובה כמו אשה כשרה ויקבלו עונשם ממקום אחר.

אולם מזונות לא חייבוהו לתת לה אלא לאחר מיתתו, אבל בחייו לא חייבוהו במזונות⁷,

ואם לא הכיר בה שהיא אסורה עליו, גם כן אין כאן מקום לקנוס שאנוס הוא, ומכל מקום אמרו שאין לה עיקר כתובה דהיינו מנה ומאתים אבל תוספת יש לה⁸. ונכסים שהכניסה לו אם הן בעין בין נכסי מלוג בין נכסי צאן ברזל תטלם, שלא רצו חכמים לקחת את שלה כיון שהן בעין,

וחייבי עשה⁹ לא קנסו כלל ואמרו בין הכיר בה בין לא הכיר בה דינם כחייבי לאוין שהכיר בה, וטעמא בהכיר בה כטעם חייבי לאוין שהכיר בה, ובלא הכיר בה לא רצו להחמיר כמו שהחמיר בחייבי לאוין שלא הכיר בה, כיון שאיסורן קל.

והנושא באיסור דרבנן כגון שניות לעריות, אף ע"ג שגם אלו איסורן קל, החמירו בהן לעשות חיזוק לדבריהם בענין אחד¹⁰, ואמרו בין הכיר בין לא הכיר בה דינם כדין חייבי לאוין שלא הכיר בה, אבל בנכסי צאן ברזל ונכסי מלוג הניחו בהן דינה כדין כל הנשים, שלא רצו להחמיר בהן משאר נשים כיון שאיסורן קל. ויבואר עוד להלן דף פה. בעזה"ת.

ומכל מקום כל הנושא בעבירה בין באיסור דאורייתא כגון אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, ממזרת ונתינה לישראל, בת ישראל לנתין וממזר, בין באיסור דרבנן כגון שניות, כופין אותו להוציא¹¹.

דף פד:

⁵ שאם יקנסו אותו שלא יזכה בנכסים שלה כמו שזוכה בנכסי אשה כשירה, היתה היא חוטאת ונשכרת, וכן אם יקנסו אותה שלא יהא חייב לתת לה מה שחייבוהו לתת לאשה כשרה היה הוא חוטא ונשכר. לכוש וח"מ שם ב

⁶ כתובות ק;

⁷ ולא משום קנס אלא כיון דבעמוד והוצא קאי אי יחייב לה מזונות חיישינן שמא תתעכב אצלו, אבל אי לא יחייב לה מזונות היא עצמה תשתדל שיוציאנה, לפיכך אפילו הלך למדינת הים ולותה ואכלה אף על גב דודאי לא בא עליה ולא עביר איסורא אינו חייב לשלם כלום

⁸ וטעמא משום דמנה ומאתים בכשרה לא תקנו חז"ל אלא שלא תהא קלה בעיניו להוציאה, והך תהא קלה בעיניו להוציאה, אבל תוספת מתנה הוא ומשום חיבת ביאה כתב לה, ולא רצו חכמים לקחת את שלה וליתנו לבעלה, אבל אמרו שלא יהא לה שום תנאי כתובה, שאם עיקר כתובה אין לה כל שכן דתנאיה אין לה דחד טעמא הוא

⁹ שו"ע ונו"כ שם ב

¹⁰ ויבואר יותר להלן דף פה. בגמ'.

¹¹ שו"ע ונו"כ שם קנר כ

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

ה. לא הוזהרו כשרות להנשא לפסולין ... כל היכא דהוא

מוזהר היא מוזהרת ... השוה הכתוב אשה לאיש לכל

עונשין שבתורה

דוקא¹² הכהנים הוזהרו שלא לישא הפסולות לכהונה, אבל הכהנות לא הוזהרו לינשא לפסולי כהונה, שנאמר (ויקרא כא פסוק א) אָמַר אֶל־הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אֶהֱרֹן וְלֹא בָנוֹת אַהֲרֹן, לפיכך כהנת מותרת לינשא לחלל ואפילו לגר ועבד משוחרר¹³.

אבל בכל מקום שהוא מוזהר עליה היא גם כן מוזהרת שלא לישא אותו שנשים שוין לאנשים בכל העונשים.

¹² שו"ע ונו"כ שם ז כב

¹³ אולם בניה חללים כמבואר שם טז